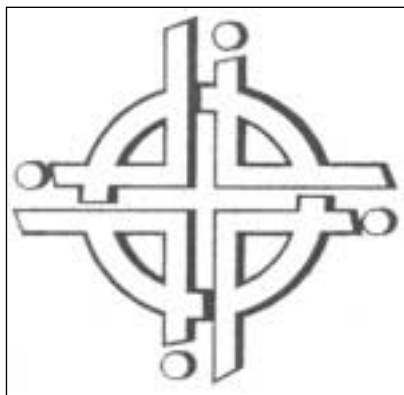

SVĚTOVÝ DEN MODLITEB

2011

Pátek 4. března 2011

CHILE

Téma: Kolik chlebů máte?

HUDEBNÍ PŘEDEHRA

(Na začátku bohoslužby přicházejí ženy a přinášejí k oltáři ozdobeném pestrou látkou a velkou svící, bibli, kříž, pšeničné klasy (nebo zrna), mísu s hlínou a džbán s vodou. Čtyři rozdílně oblečené ženy představují Chilany. Žena, která bude řídit bohoslužbu, by mohla přijít jako poslední a nést v přikrytém koši na kousky nakrájený chléb, který bude na konci bohoslužby rozdělen všem.)

PŘIVÍTÁNÍ

Vedoucí: V Chile žijí společně na dlouhém a úzkém pruhu země lidé různých kultur. Všichni udržujeme bohatství našich tradic a jazyků.

1. žena: Já žiji na severu. Mluvím jazykem Aymaras. Zdravím vás ve své řeči Napaykullayki (*vyslov: napajkuljajiki*). Zkuste to opakovat po mně: Napaykullayki.

Všichni: Napaykullayki.

2. žena: Já žiji na jihu, kde se lidé Mapuche (*vyslov mapuče*) zdraví slovy „Mari Mari Laminem“ (*vyslov: mari mari lamoén*). Zkuste to opakovat po mně: Mari Mari Laminem.

Všichni: Mari Mari Laminem.

3. žena: Já jsem z Velikonočního ostrova a mluvím jazykem Rapa Nui. Můj pozdrav je Iorama. Zkuste to opakovat po mně: Iorama.

Všichni: Iorama

4. žena: Já vás chci pozdravit španělsky, společnou řečí v mnoha zemích Jižní Ameriky: Buenos dias, Buenas tardes (Dobrý den, Dobré odpoledne). Opakujte po mně: Buenos dias, Buenas tardes.

Všichni: Buenos dias, Buenas tardes (nebo Buenos días nebo Buenos noches).

Všechny 4 ženy společně: Jménem obyvatel Chile vás vítáme k této naší bohoslužbě.

Jedna: Chléb je hlavní potravina našich rodin. Nesmí chybět u žádného jídla. I v nejchudších rodinách patří k projevům pohostinnosti podávat ke kávě, čaji nebo mate (*vyslov maté*) kousek doma upečeného chleba. Když ženy zadělávají těsto, myslí přitom často s láskou na ty, kteří budou tento chléb jíst.

Je hanba, že na tomto světě žijí lidé, kteří mají hlad. Ve stálém hluku kolem nás neslyšíme, že tolik bratrů a sester zoufale volá o pomoc. Když ale mezi sebou dělíme chléb, je to znamení solidarity a naděje v Kristu. Za-

mysleme se nad Ježíšovou otázkou: Kolik chlebů máte? Zeptejme se sami sebe: Kolik chlebů máme?

Všichni: Kolik chlebů máme?

PÍSEŇ

PROSBA O POMOC

Vedoucí: Bože, prosíme tě, abys ze své velké lásky vyslechl prosby lidí, kteří k tobě volají. Prosíme, aby s tvou pomocí mohla být obnovena solidární společnost, ve které se naděje prokazuje konkrétními činy. Prosíme, aby se nám dařilo žít s důvěrou a radostí, i v někdy zoufalých situacích. Bože, pomoz nám, abychom spoléhali na tebe, abychom poznávali tvou tvář v těch, kteří tě nejvíce potřebují. Uč nás skrze Ježíše Krista, našeho Pána, jak máme žít. Amen.

DÍKŮVZDÁNÍ

Jedna: 1. biblické čtení z 5. knihy Mojžíšovy z 8. kapitoly, verše 7 až 10 (*čte text*)

Jedna: Když čteme tento text, zdá se nám, jakoby se tu popisovala naše země a náš svět. Tato slova vedou i nás k tomu, abychom Bohu vzdávali díky.

Děkujeme ti Bože, že žijeme v této zemi, bohaté na přírodní zdroje. Děkujeme za moře, řeky a oceány, za hory pokryté sněhem, za kopce a údolí, za pouště a oázy, za velká a malá zvířata, za tak mnoho úžasných věcí, které jsi nám svěřil.

Všichni: píseň (*Demos gracias nebo Kyrie*)

Jedna: Bože, náš Stvořiteli, ty jsi dal na zemi růst všem druhům rostlin, dávajícím semena a stromům přinášejícím plody. Děkujeme ti za obilí, které se může změnit v chléb k obživě tvého lidu.

Všichni: píseň (*Demos gracias nebo Kyrie*)

Jedna: Děkujeme ti za všechny ženy a muže, kteří se neúnavně pokoušejí dělit se o chléb a evangelium jako v prvních křesťanských společenstvích.

Všichni: píseň (*Demos gracias nebo Kyrie*)

Jedna: 2. biblické čtení z 1. knihy Královské, ze 17. kapitoly, verše 8 až 16 (*čte text*)

Jedna: Chválíme Boha za vdovu, která dala svou poslední zásobu jídla neznámému člověku.

Všichni: píseň (*Demos gracias nebo Kyrie*)

ZKUŠENOSTI Z HISTORIE CHILE

VYZNÁNÍ VIN A PROSBA O ODPUŠTĚNÍ

Jedna: Drahé sestry a bratři na celém světě, chtěli bychom vás seznámit s tím, co nehlouběji otřáslo chilským lidem v průběhu jeho dějin. Doznejte spolu s námi naše selhání, kdy jsme nežili jako bratři a sestry. S Boží pomocí jsme ale nesli svá břemena lehčeji a síla solidarity rozkvetla jako znamení naděje. V takových dobách jsme se ve své chudobě navzájem dělili o chléb. Pozorně poslouchejte:

1. hlas: Od vzniku našeho národa v roce 1810 se represe a vraždy staly společenskými kontrolními mechanismy, aby se sociální požadavky pracujících udržely na uzdě. V roce 1905 dělníci ze závodů na výrobu ledu na severu země spolu se svými ženami a dětmi procházeli Atacamu, nejsušší poušť světa. Chtěli společně vyvinout nátlak na vládní orgány, aby došlo ke zlepšení jejich životních podmínek. Vojáci nastražili léčku a ve škole Santa Maria v Iquique (*vyslov ikike*) asi 2 tisíce protestujících zavraždili. Jejich tragická smrt způsobila, že se katastrofální pracovní podmínky chilských dělníků dostaly do obecného povědomí a na pořad jednání. Lidé se začali organizovat, aby bránili svá práva.

Hlas prosící o odpuštění: Bože náš, vyznáváme, že nejsme připraveni rozdělit se o to, co máme. Odpuť nám, když násilnosti, páchané na lidské důstojnosti veřejně neodsuzujeme. Odpuť nám, když dopouštíme násilí na slabších.

Všichni: Bože, smiluj se.

Hlas přímluvné prosby: Prosíme za chudé a hladové, za oběti hrabivosti a snahy o nadměrné zisky. Uč nás mít soucit se všemi, aby

nikdo nebyl vyloučen z bohatství tvého světa.

Všichni: Bože lásky, uč nás, co máme dělat.

2. hlas: Od konce 19. století byla oblast uhelných dolů Lota, města na jihu Chile blízko Concepciónu, jednou z nejchudších oblastí v zemi, dějištěm stávek a dělnických povstání až do roku 1997, kdy byly doly s konečnou platností uzavřeny. Více než tisíc dělníků přišlo o práci. Ženy z Lota své muže v jejich boji podporovaly. Typický „hornický chléb“, pečený ve společných pecích, byl toho význačným příkladem. Po uzavření dolů a v nezaměstnanosti svých mužů převzaly ženy těžký úkol dostat rodinu z obtížné situace. Postaraly se o ni tak, jak uměly nejlépe: pekly chleby známé jako „lulos“ („doutníky“ - protože byly uprostřed široké a na obou koncích dlouhé a úzké).

Dnes byly společné pece v Lota znovu otevřeny. Ženy pracují ve směnách, aby mohly přinést na trh dozlatova upečené chřupavé chleby.

Hlas prosící o odpuštění: Náš Bože, vidíme, že bohatství, které jsi nám tak velkoryse svěřil, není spravedlivě rozdělováno. Jen několik málo jednotlivců vlastní největší část tohoto bohatství. Vyznáváme, že hřešíme, když nechceme vidět kolem sebe nerovnost a nespravedlnost. Odpusť nám, když zavíráme oči, abychom neviděli a uši, abychom neslyšeli. Odpusť nám, když zavíráme dveře, abychom nemuseli nikoho vítat, a když zavíráme ruce, abychom nemuseli nic dávat. Bože, odpusť nám.

Všichni: Bože, smiluj se.

Hlas přímluvné prosby: Milosrdný Bože, tak často žijí lidé v nouzi a starostech, protože nevědí, jak příští den nasytí svou rodinu. Prosíme za matky, které opouštějí domov, aby obstaraly denní chléb a musí proto nechat své děti samotné.

Všichni: Bože, chraň je!

3. hlas: Mezi lety 1973 až 1989 prožívalo Chile jedno z nejtvrdějších údobí diktatury generála Augusta Pinocheta, který po vojenském puči svrhl vládu prezidenta Salvadora Allenda (čti: Ajenda). Stejně jako v jiných diktaturách Latinské Ameriky mnoho lidí zemřelo a mnoho jich bylo zatčeno nebo zmizeli. Bezpočet mužů a žen, kteří mohli být své zemi prospěšní, muselo odejít do exilu. Přežili díky mnohým „vdovám ze Sarepty“, které jim pomáhaly během dlouhých let, kdy byly rodiny

od sebe odtrženy. Během osmdesátých let se navzdory politickému útlaku znovu objevila solidarita. Lidé se zaktivizovali a snažili se zmírňovat materiální nouzi. Došlo k rychlému růstu místních kolektivních akcí. Už pouhá existence těchto nezávislých skupin byla provokací pro utlačovatelskou vládu, která se chtěla přizpůsobit světovému trhu. Objevily se znovu místní organizace, které se soustředily zvláště na „polévkové kuchyně“, zvané „ollas comunes“ (*vyslov ojas komunes*). Nezaměřovaly se jen na jídlo a jiné materiální potřeby těch, kteří měli nejméně. Byly místem ke sdílení osobních problémů a řešení každodenních těžkostí.

Hlas prosící o odpuštění: Bože náš, odpusť, že nejsme vždy připraveni se dělit o to, co máme. Vyznáváme, že ve skutečnosti nejsme připraveni věřit slovům proroků jako byl Eliáš. Vidíme nadbytek bohatství, kterým jsme požehnáni. Ale když se podíváme pozorněji, uvědomujeme si, jak špatně rozdělujeme to, co nám tak velkoryse dáváš.

Všichni: Bože, smiluj se.

Hlas přímluvné prosby: Bože všech lidí, ty jsi pro nás Otec a Matka. Prosíme o soucit s ženami, které jsou bity, týrány nebo znásilňovány. Prosíme za lidi nakažené virem HIV a nemocné s AIDS. Prosíme za ty, kdo hledají lásku. Prosíme za ženy, které jsou za svou práci špatně placené a za ty, které nemají střechu nad hlavou i za ty, které nemají ani trochu mouky nebo oleje, aby si upekly denní chléb.

Všichni: Bože, chraň je!

4. hlas: Výhody, které globalizace přináší několika málo jednotlivcům, vzbuzují žádostivost v těch, kteří disponují velkou hospodářskou mocí. Vidí v naší zemi příležitost k investicím, které jim přinesou obrovské zisky. Zboží a půda se prodávají těm, kteří nabízejí nejvíc a potom diktují své podmínky. Vykořisťování přírodních zdrojů, jež tvoří bohatství naší země, je v rukou cizích firem. Materiální vlastnictví se stalo pro mnoho mužů a žen nejvyšším cílem života. Když přitom nerepektují morální zásady a hodnoty, má to škodlivé důsledky pro nejslabší sestry a bratry.

Prosba o odpuštění: Milý Bože, měj s námi slitování, protože jsme veřejně neodsoudili, že naše země a pšeničná pole, která nám dávají chléb, jsou ničeny. Nechránili jsme vodní zdroje, které jsou pro nás a budoucí generace životně důležité. Odpusť nám, že jsme se bez odporu

přizpůsobovali a byli lhostejní ke starostem a potřebám našich bratří a sester.

Všichni: Bože, smiluj se.

Hlas přímluvné prosby: Prosíme za děti na celém světě, které jdou každý večer spát s prázdným žaludkem. Prosíme za muže a ženy, kteří hledají práci a nenacházejí ji. Prosíme za nemocné, trpící a zarmoucené. Prosíme za utiskované a za ty, jejichž příbuzní zmizeli. Kéž naše svědectví slovem a činem svědčí světu o tvé lásce.

Všichni: Bože milosrdenství, pomoz nám ,abychom si navzájem sloužili.

Jedna: Bože, víme, že máš s námi všemi slitování. Chudou, nic nemající vdovu ze Sarepty jsi vyzval a ona se odvážila dát to málo, co měla. V jejím příběhu nám slibuješ, že ani mouka v hrnci ani olej ve džbánku nebudou nikdy chybět. Právě tak se tvé milosrdenství s námi lidmi nikdy nevyčerpá, jak nám ukázal Ježíš Kristus.

Jedna: Bože, slyš naše modlitby a pomoz nám, abychom brali vážněji svou odpovědnost za ty, kteří hladovějí a za ty, kteří pracují pro mír a spravedlnost. Pomoz nám, abychom žili v duchu tvého milosrdenství. O to prosíme ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

PÍSEŇ:

(Zde je možné vložit text meditace nad obrázkem z pohlednice na str. 2)

BIBLICKÉ ČTENÍ

Jedna: Markovo evangelium 6. kapitola, verše 30 až 44 *(čte text)*

Jedna: Zveme vás k přemýšlení o tajemství, do kterého nás Ježíš dnes uvádí. Ježíš se ptá svých učednic a učedníků: Kolik chlebů máte? Dnes se ptá také nás: Kolik chlebů máte ? ...Kolik chlebů máš ty?

1. hlas: Někteří mají mnoho chlebů, ale nemají zájem rozdělit se o ně s těmi, kdo nemají nic.

2. hlas: Někteří mají mnoho chlebů, ale ještě nenalezli způsob ,jak se rozdělit s ostatními.

3. hlas: Někteří nemají jiný chléb než staré kůrky, které druzí házejí do odpadu.

4. hlas: A mnozí nemají skoro žádný chléb a přesto se o něj dělají.

(Chilské sestry navrhují následující rozhovor účastníků bohoslužby - lze však vynechat.

Jedna: *Ježíš požádal své učednice a učedníky, aby vybídli lidi k vytvoření skupin.*

Kde je to možné, prosíme vás teď, tak, jak sedíte, abyste se k sobě obrátili a utvořili skupinky po třech. Odpovězte si na otázky: Kolik chlebů máte? Jaká jsou vaše obdarování? O co se můžete podělit?)

Jedna: Ježíš bral chleby, lámal je a dával je svým učednicím a učedníkům, aby je roznášeli. Rozdělil mezi ně také dvě ryby. Všichni jedli a byli nasyceni.

Jedna: Tak se uskutečnila Ježíšova slova: vy jim dejte jíst.

Jedna: Jako v evangeliu, máme i my pět chlebů a dvě ryby a ještě mnohem víc: máme dary a schopnosti, které můžeme sdílet.

Jedna: Je důležité vědět, co máme. Jsme vyzváni, abychom svá obdarování, která jsme objevili, sdíleli s ostatními. Ježíš Kristus nám dá odvahu, v tomto úsilí nepolevovat. .

Jedna: Bože, děkujeme ti za tento příběh a za lidi, kteří toto svědectví zapsali a poslali dál. Děkujeme ti za sílu, která je obsažená v tomto svědectví a kterou mohou vnímat všichni, kdo je čtou nebo mu naslouchají.

PÍSEŇ:

(ÚVAHA NEBO KÁZÁNÍ)

SBÍRKA A OZNÁMENÍ JEJÍHO ÚČELU

PÍSEŇ:

Vedoucí: Milosrdný Bože, děkujeme ti, že tvá láska k nám je bezpodmínečná; za to, že jsme dnes mohli přijít, abychom se společně modlili. Nabízíme se ti takoví, jací jsme se svými obdarováními ke službě našim sestřám a bratřím, kteří chléb co nejnaléhavěji potřebují. Prosíme o to skrze našeho Pána Ježíše Krista. Amen.

SDÍLENÍ CHLEBA

Vedoucí: Bůh nabízí světu hojnost v plnosti. Ježíš Kristus nás zve ke společnému stolu, na kterém je dost chleba pro všechny.

(Nyní se rozdělí chléb z košíků. Co zbude, položí se zpět na oltář (stůl Páně).)

Jedna: Dnes jsme zde spojeni vírou v Ježíše Krista. Sdílíme své radosti a starosti, sny a naděje. Společně se modlíme se světem za svět ve společné důvěře, v sourozenectví lásky. Jako znamení, že jsme dcery a synové Boží, vezměme se za ruce. Zdvihneme je k nebi a pomodleme se, jak nás naučil Ježíš

Všichni: Otče náš, ...

(ZÁVĚR - 2 možnosti)

1. možnost

Vedoucí: Ať je požehnán každý člověk, který se začne s druhými dělit.

Všichni: Amen, amen, amen. *(píseň)*

Vedoucí: Ať je požehnán každý člověk, který umí darovaný díl vděčně přijmout.

Všichni: Amen, amen, amen. *(píseň)*

Vedoucí: Ať je požehnán každý člověk, který vidí, že se může rozdělit a že může přijímat.

Všichni: Amen, amen, amen. *(píseň)*

Vedoucí: Požehnej nás všechny dobrotivý Bůh Otec, Syn i Duch svatý.

Všichni: Amen, amen, amen. *(píseň)*

2. možnost

Vedoucí: Na závěr našeho setkání jsme všichni zváni k vzájemnému požehnání. Zvedněte znovu ruce a opakujte po mně:

„Bůh nám žehnej“ - „Bůh nám žehnej“

„Bůh nás ochraňuj“ - „Bůh nás ochraňuj“

„Bůh nám daruj svůj pokoj“ - „Bůh nám daruj svůj pokoj“

Amen.

ZÁVĚREČNÁ PÍSEŇ

MEDITACE K OBRÁZKU

(Každý z přítomných obdrží pohlednici - lze použít i diapozitivo)

Úvod k obrázku:

Autorkou výšivky je 77 letá Norma Ulloa. Celý život prožila v Chilském městě Concepcion, kde pracovala v zemědělství a jako vyšíváčka v centru ručních prací v blízkém Copiulemu založeném r. 1974 německou umělkyní Rosemarie Prim.

Originál obrázku je vyroben z vlny tkané na pytlovině. Měří 60 x 40cm a jeho příprava trvala celý měsíc.

Když se Norma Ulloa dozvěděla, že její dílo bylo vybráno pro SDM, měla velkou radost. Krátce nato zemřela na selhání srdce v únoru 2010 několik dní po zemětřesení.

K tématu na obrázku:

Obraz je umístěn do přírody v Chile. Použity jsou teplé barvy vyjadřující naději. Je rozdělen do 5 částí. **Ve středu obrázku** je Pán Ježíš rozdělující chléb různým lidem. Jejich různorodost vyjadřují různé barvy jejich šatů. Hladoví trpělivě čekají, až je Ježíš nasytí. Odkud je ten chléb? Odpověď přinášejí 2 scény (vlevo a vpravo dole) ze zemědělského života v Chile. **Vlevo:** pěstování pšenice – uzrálé klasy jsou plné zrn. **Vpravo:** mlácení obilí je prováděno dle místních zvyklostí koňskými kopyty. **V horní části obrázku** jsou zachyceny 2 důležité scény Ježíšova života. Vlevo: Ježíš čerpá sílu z modlitby, zatímco učedníci odpočívají. **Vpravo:** Ježíš uzdravuje nemocného. Používá sílu, kterou načerpal z modlitby.

Rozčlenění obrázku tvoří kříž, v jehož centru stojí milující Ježíš. Naděje naplňuje všechny kolem Ježíše, když je nasytí.

MEDITACE NAD OBRÁZKEM:

Nad čím přemýšlela autorka

1. Část vlevo nahoře: Modlitba a odpočinek

Ježíš se modlil u spících učedníků.

Jak mnoho se modlím já – za své děti, vnoučata, za starosti a obavy, za přátele? A jak mnoho ve svých modlitbách děkuji?

Steh za stehem vyšívám své modlitby do zeleně Olivové hory.

2. Část vpravo nahoře: Činy a uzdravování

Ježíš uzdravoval lidi pod širým nebem.

Kolik možností uzdravení mám já sobě – pro své děti, pro nemoc a nouzi? Jak mohu uzdravit svůj strach ze zítřka?

Steh za stehem vyšívám své skutky uzdravování do sluncem ozářené hnědé půdy.

3. Část vlevo dole: Pěstování a děkování

Bůh dává klasům růst a zrát.

Kolik díky mám já za bohatství a krásu své země, za úrodu?

Steh za stehem vyšívám svůj dík za zlaté lány.

4. Část vpravo dole: Sklizení a pečení

Bůh dává dobrou úrodu pro náš denní chléb.

Kolik času a trpělivosti mám já, abych oddělila zrno od plev a umlela mouku, abych zadělala těsto a upekla chléb?

Steh za stehem ubíhají hodiny práce.

5. Část dole uprostřed: Chvála a rozdělování

Ježíš chválil Boha a rozděloval chléb a ryby hladovému zástupu.

Kolik chleba poskytuji já svému bližnímu v nouzi?

Steh za stehem chválím Boha za to, že má štědrost může všechny nasytit.